

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Poland – Ukraine

**Raport z konsultacji społecznych i konsultacji z
właściwymi organami aktualizacji Prognozy
oddziaływania na środowisko
Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027**

Data: 29 stycznia 2024 r.
Opracowanie: ekovert Łukasz Szkudlarek
ul. Średzka 10/1B
54-017 Wrocław

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

1	WSTĘP	3
2	PRZYGOTOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	3
3	PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	4
4	ROZPATRZENIE ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW	4
5	ANALIZA OPINII ORGANÓW	4
6	ZAŁĄCZNIKI	9

1 WSTĘP

Konsultacje społeczne to obligatoryjny element procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wymogi względem jej prowadzenia określają przepisy *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), dalej zwanej Ustawą OOŚ, w szczególności jej Działu III.

Niniejszy Raport jest podsumowaniem etapu opiniowania i konsultacji społecznych dla aktualizacji strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027 (dalej zwanego Programem) w związku z jego aktualizacją. Raport zawiera informacje o sposobie prowadzenia konsultacji społecznych oraz o sposobie poddania projektu dokumentu opiniowaniu przez właściwe organy Polski i Ukrainy.

Ponadto raport zawiera również zakres informacji, o których mowa w art. 55 ust. 3 Ustawy OOŚ, tj.: informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: opinie właściwych organów oraz zgłoszone w trakcie konsultacji uwagi i wnioski.

2 PRZYGOTOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W celu spełnienia wszystkich wymogów nakładanych przepisami Ustawy OOŚ, informację o planowanym rozpoczęciu konsultacji społecznych Programu i opracowanej dla niego Prognozy OOŚ podano do publicznej wiadomości w postaci informacji na stronach internetowych:

- Stronie internetowej Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027
<https://pl-ua.eu/pl/news/3044>
- Portalu Funduszy Europejskich:
<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/aktualnosci/konsultacje-publiczne-zaktualizowanej-prognozy-oddziaływania-na-srodowisko-programu-interreg-next-polska-ukraina-2021-2027/>
- Portalu Programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa:
<https://www.ewt.gov.pl/strony/o-programach/programy-interreg-2021-2027/aktualnosci/konsultacje-publiczne-zaktualizowanej-prognozy-oddziaływania-na-srodowisko-programu-interreg-next-polska-ukraina-2021-2027/>

Na potrzeby zbierania uwag na wymienionych stronach internetowych podano link przekierowujący do elektronicznego formularza służącego do składania uwag i wniosków.

3 PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje aktualizacji Prognozy OOS dla Programu rozpoczęły się 11 grudnia 2023 r. i trwały do 31 grudnia 2023 r., tj. przez 21 dni, które przewiduje Ustawa OOS.

W ich trakcie wszelkie uwagi i wnioski można było zgłaszać przez umieszczony na stronie Programu link do formularza on-line.

W ramach konsultacji drogą elektroniczną spłynęła 1 uwaga.

4 ROZPATRZENIE ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW

W terminie trwania konsultacji społecznych, do 31 grudnia 2023 r., nie złożono żadnych uwag. Po tym terminie wpłynęła jedna uwaga w języku ukraińskim. Treść uwagi dotyczy propozycji utworzenia programu zakładania przemysłowych plantacji dla uprawy rośliny technicznej o nazwie "Miskantus Gigantyczny". Główne cele i korzyści tej inicjatywy, jak wskazano w uwadze, obejmują: możliwość tworzenia ekologicznych produktów a pośrednio redukcje stężenia dwutlenku węgla w atmosferze, pozytywny wpływ na gleby, poprzez ich odzyskiwanie i oczyszczanie. Uwaga nie została uwzględniona. Uwaga nie dotyczy konsultowanej aktualizacji Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu, lecz rozszerzenia zakresu działań kwalifikowalnych w Programie, co nie było przedmiotem konsultacji.

5 ANALIZA OPINII ORGANÓW

Zgodnie z wymogiem art. 54 ust. 1 Ustawy OOS Minister Funduszy i Polityki Regionalnej wystąpił do właściwych organów – Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) i Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) o opinię dotyczącą Programu oraz wykonanej dla niego Prognozy OOS (przywołane wnioski zawarto w załączniku nr 5).

Główny Inspektor Sanitarny pismem HŚ.NZ.530.30.2023.PS z dnia 10 stycznia 2024 r. zaopiniował przedłożone dokumenty. Również Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem DOOS-TSOOS.410.23.2023.BW z dnia 23 stycznia 2024 r. wyraził swoją opinię, zawierając w jej treści swoje uwagi. Ich analizę wraz z odniesieniem zaprezentowano w poniższej Tabeli. Pełną treść opinii organów zawarto w załączniku do Raportu z konsultacji.

Ponadto, Prognozę konsultowano z Ukraińską Instytucją Krajową w Programie, która zgłosiła jedną techniczną uwagę. W jej wyniku do Prognozy dodano następujący fragment stwierdzenie:

„Badanie wymienionych indykatywnych DPI nie nakłada obowiązku ich zatwierdzenia i nie przesądza o stanowisku krajów uczestniczących w przyszłych procesach ich wyboru. W przypadku rozpatrywania wyboru projektu Rava Ruska – Hrebenne konieczne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych elementów projektu. Na moment finalizacji raportu SEA projekt ten nie został zatwierdzony do finansowania”.

Lp.	Treść uwag z opinii	Odniesienie
GDOŚ		
1	<p>Do Programu Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027 wprowadzono szereg zmian, z których najważniejsze to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowy cel RSO2.6. Promowanie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i zasobooszczędną; • nowy cel ISO7.4 Inne działania na rzecz bezpieczniejszej Europy; • nowy cel RSO3.2 Rozwój i wzmocnienie zrównoważonej, odpornej na zmianę klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym poprawa dostępu do TEN-T i mobilności transgranicznej; • aktualizacja Listy DPI – dodanie projektu nr 8 (DPI 8) pod nazwą „Zwiększenie przepustowości drogowego przejścia granicznego Hrebenne-Rawa Ruska oraz poprawa warunków dla podróżnych przekraczających granicę na drogowym przejściu granicznym Budomierz-Hruszew”. <p>Jako, że zmiana Programu Interreg kwalifikuje się do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na wniosek Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w piśmie z 29 września 2023 r., znak: DOOŚ-TSOOŚ.411.2.2023.TW, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.</p> <p>Autorzy prognozy zdecydowali, że w związku ze zmianami wprowadzonymi do Programu Interreg nie zostanie przygotowana nowa wersja prognozy, lecz zaktualizowana zostanie pierwotna prognoza opracowana dla poprzedniej wersji Programu Interreg tj. Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2021-2027 z 2021 r. Dla tej wersji programu wraz z prognozą została wydana opinia w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – pismo z 28 lipca 2021 r., znak: DOOŚ-TSOOŚ.410.8.2021.TW. Jak wynika z podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uwagi zgłoszone przez tut. Organ w opinii z 28 lipca 2021 r. w zdecydowanej większości zostały uwzględnione</p>	<p><i>Element opinii nie wymagający odniesienia</i></p>

Lp.	Treść uwag z opinii	Odniesienie
	<p>W związku z tym, w ramach niniejszej opinii tut. Organ nie weryfikował wszystkich zapisów pierwotnej prognozy, choć niektóre z nich musiały zostać przeanalizowane ponownie nawet jeśli nie zostały do nich wprowadzone żadne zmiany. Skupiono się na przeglądzie ocen dodatkowych wprowadzonych do prognozy elementów, które wynikają z aktualizacji Programu Interreg. Należy też zaznaczyć, że celem niniejszej opinii nie była weryfikacja sposobu poprawności uwzględnienia uwag zgłoszonych w ramach poprzedniej opinii z 28 lipca 2021r</p>	
2	<p>Uwagi do projektu aktualizacji Prognozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000 – wniosek w tym zakresie przedstawiony na str. 150 prognozy brzmi następująco „Mając na uwadze cele i zakres Programu na etapie opracowania niniejszej Prognozy nie zidentyfikowano znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 oraz Emerald, w tym na ich integralność i spójność. Należy jednak zaznaczyć, iż tylko 8 projektów (DPI), które będą wspierane w Programie, było bardziej szczegółowo przedstawione. W związku z tym nie można wykluczyć znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 i Emerald w przypadku indywidualnych inwestycji, co może być ocenione dopiero na etapie projektowania”. Jak wskazano w uzgodnieniu z 29 września 2023 r., w przypadku identyfikacji znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy o oś lub braku możliwości wykluczenia tego oddziaływania, w myśl art. 55 ust. 2 ustawy o oś, projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że jego realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, a nie zostaną spełnione łącznie wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Przesłanki te nie zostały przeanalizowane w prognozie, zatem konieczne jest uzupełnienie w tym zakresie; 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Projekty będą wybierane w drodze konkursowej. Z tego względu nie mają obecnie określonej lokalizacji, a ich charakter i kształt można określić jedynie w bardzo przybliżony sposób. Z tego względu wskazano, iż na tak wczesnym etapie „nie można wykluczyć znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 i Emerald” co należało doczytywać jako sugestię, że dofinansowane projekty „powinny na etapie inwestycyjnym zostać dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływania na obszary Natura 2000 i ich przedmioty ochrony” – zgodnie z treścią Prognozy (rozdział 5.4.1.4). Zapis ten pochodzi z pierwotnej wersji Prognozy i nie budził on wątpliwości interpretacyjnych w opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – pismo z 28 lipca 2021 r., znak: DOOŚ-TSOOŚ.410.8.2021.TW. Zaproponowany zapis Prognozy był podyktowany chęcią zastosowania zasady przezorności a nie stwierdzeniem faktu w zakresie oddziaływania Programu na obszary Natura 2000. Należy wyraźnie podkreślić, że żadne zapisy Programu nie wskazują na możliwość wystąpienia takiego zagrożenia. W ostatecznej wersji Programu usunięto niefortunne stwierdzenie. Ponadto wskazano następującą rekomendację w rozdziale dotyczącym wniosków i rekomendacji:</p>

Lp.	Treść uwag z opinii	Odniesienie
		<p>„Ponieważ Program jest sformułowany na bardzo ogólnym poziomie, bez szczegółowego określenia wszystkich przedsięwzięć (lokalizacji i charakterystyki), jakie mogą być wspierane, w Prognozie można wskazać jedynie te przykłady projektów, które mogą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko i które na etapie przygotowania inwestycji będą musiały podlegać szczegółowej ocenie, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach uczestniczących w Programie.</p> <p>Analiza tych projektów pozwala wykluczyć możliwość wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 i Emerald. Zgodnie z zasadą przezorności zarówno te projekty jak i indywidualne projekty zgłaszane w trybie konkursowym powinny być szczegółowo weryfikowane i ocenione na etapie projektowania a następnie uzyskiwania właściwych zgód na realizację. W przypadku gdy w wyniku tych analiz zostanie zidentyfikowane ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 lub na sieć Emerald to należy odstąpić od finansowania i realizacji takiego projektu.”</p>
3	<p>Uwagi do projektu aktualizacji Prognozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oddziaływania skumulowane – w tabeli 12 na str. 134 Prognozy przedstawiono możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych (tabela podlegała aktualizacji w zakresie wprowadzonych do Programu zmian). Przykładowo zidentyfikowano możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych w przypadku realizacji DPI 8 „Możliwe oddziaływanie skumulowane z innymi zadaniami wymagającymi prowadzenia prac budowlanych w tym samym czasie i podobnej lokalizacji”. Dla zidentyfikowanych oddziaływań skumulowanych nie zostały zaproponowane żadne działania zapobiegające lub ograniczające ryzyko wystąpienia negatywnych 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zaproponowany zapis był podyktowany chęcią zastosowania zasady przezorności, a nie stwierdzeniem faktu wystąpienia oddziaływań skumulowanych w zakresie oddziaływania Programu na obszary Natura 2000. W ramach prac nad Prognozą nie zidentyfikowano prac budowlanych prowadzonych w ramach innych projektów, które mogłyby być realizowane w tym samym czasie i podobnej lokalizacji. Z tego względu możliwość oddziaływania skumulowanego z innymi zadaniami wymagającymi prowadzenia podobnych prac należy określić jako znikome. W ostatecznej wersji Programu dodano stosowne</p>

Lp.	Treść uwag z opinii	Odniesienie
	kumulacji. Konieczne jest uzupełnienie na poziomie szczegółowości adekwatnym do poziomu szczegółowości projektów/celów;	wyjaśnienia.
	<p>Uwagi do projektu aktualizacji Prognozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> przewidywane metody analizy skutków realizacji programu (monitoring) – w tabeli 14 zaproponowano wskaźniki skutków realizacji Programu Interreg, które można określić jako „wskaźniki produktu”, ponieważ skupiają się na pomiarach ilościowych np. dodatkowa pojemność małej retencji (m3). Monitoring w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinien umożliwić porównanie wyników oceny z faktycznie występującymi skutkami dla środowiska. Zatem do tabeli wskaźników rekomendowane jest dodatkowo również „wskaźników rezultatu” lub wskazanie jakie dane z państwowego monitoringu środowiska należy przeanalizować, aby zweryfikować wnioski wyciągnięte na podstawie przeprowadzonych w prognozie analiz. Przykładowo na str. 110 prognozy znajduje się zapis „Podsumowując, realizacja celu szczegółowego RSO3.2 oferuje wiele korzyści w zakresie mobilności i bezpieczeństwa, ale wiąże się też z wyzwaniami dla jakości powietrza. Kluczowe będzie ściśle monitorowanie wpływu działań oraz gotowość do wprowadzenia środków łagodzących w przypadku wystąpienia negatywnych skutków”; 	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uzupełniono Prognozę o propozycję przeprowadzenia badania ewaluacyjnego w przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z projektami będącymi przedmiotem dofinansowania w ramach Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027.</p> <p>W ramach Prognozy oddziaływania na środowisko nie zidentyfikowano istotnych oddziaływań które wymagałyby ich monitorowania celem dochowania standardów środowiskowych. Zaproponowano jednak prowadzenie monitoringu na te komponenty środowiska na które Program może mieć wpływ (także pozytywny). Monitoring ma być prowadzony na podstawie sprawozdań z realizacji przedsięwzięć.</p> <p>Ponadto dodano w Prognozie informacje o ewentualnym przeprowadzeniu ewaluacji typu „on-going” w zakresie skutków środowiskowych realizowanych projektów w przypadku wystąpienia udokumentowanych negatywnych skutków środowiskach będących wynikiem realizacji zamierzeń Programu.</p> <p>W ewaluacji należy dokonać badania wszystkich projektów infrastrukturalnych wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 z późn. zm.) z danego obszaru tematycznego, w którym odnotowano udokumentowane negatywne skutki środowiskowe i które na dzień wykonywania ewaluacji będą miały podpisane umowy grantowe. Następnie na podstawie deklarowanych wskaźników oraz oceny eksperckiej należy określić skalę i kierunki spodziewanych zmian w środowisko.</p>

Lp.	Treść uwag z opinii	Odniesienie
		<p>W przypadku zidentyfikowania istotnych negatywnych oddziaływań lub trendów w zakresie wskaźników środowiskowych należy zaproponować zmiany do Programu lub do systemu naborów.</p> <p>Organem odpowiedzialnym za opracowanie ewaluacji oraz związany z tym monitoring skutków działań programowych będzie Instytucja Zarządzająca Programem.</p>
4	<p>Uwagi do projektu aktualizacji Prognozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie należy mylić pojęcia opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (przykładowy niepoprawny zapis na str. 10 „W ramach aktualizacji Prognozy dodano aktualną opinię GDOŚ oraz Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) na temat zakresu i stopnia szczegółowości”, a także str. 23, str. 75) 	<p>Uwaga uwzględniona. Dokonano poprawy Prognozy we wskazanym fragmencie w ten sposób, iż w wersji ostatecznej usunięto wszystkie odniesienia zawarte w „szarych ramkach”</p>
GIS		
1	<p>Główny Inspektor Sanitarny nie złożył uwag do Prognozy. W piśmie HŚ.NZ.530.30.2023.PS z 10 stycznia 2024 r. wskazano, iż w ocenie Głównego Inspektora Sanitarnego przedłożona prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu odnosi się do wszystkich komponentów wskazanych w piśmie z dnia 23 października 2023 r. znak: HŚ.NZ.530.14.2023.MP, dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko. Pismo jest załącznikiem do Raportu z konsultacji.</p>	<p><i>Element opinii nie wymagający odniesienia</i></p>

6 ZAŁĄCZNIKI

- Dokumentacja procesu opiniowania przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo DOOŚ-TSOOŚ.410.23.2023.BW) i Głównego Inspektora Sanitarnego (pismo HŚ.NZ.530.30.2023.PS)